

Rigsdagstidende.

1850.

Forhandlingerne paa Folkethinget. № 92.

27de Møde.

Tirsdagen den 5te Marts.

(Fortf.)

N. Sørensen (fortsat): Men, ville vi tage Hensyn til Virkeligheden, saa maae vi dog ikke sige, at der skal gives Erstatning efter saadanne Billighedshensyn paa Steder, hvor der aldeles ikke er Tale om, at de privilegerede Eiendomme eies til forholdsviis høiere Værdi end de uprivilegerede. Vilde vi nemlig sammenligne, hvad der virkelig finder Sted, da skulle vi finde, at her svinder denne Indvending næsten ganske bort. Jeg tør paastaae og drifter mig til at bevise, ifald Nogen beviser det Modsatte, at de privilegerede Eiendomme altsid ere forholdsviis kjøbt til langt lettere Priis end de uprivilegerede, og at alt Det kun er en Skingrund, hvorfor de Allerfeste paastaae, at, fordi de have kjøbt det til høi Priis, derfor bør de ogsaa have billig Erstatning, thi de have dem til langt lettere Priis, og det jo større de ere, naar Alt tages i Betragtning. Vi vilde vel saaledes ingenlunde til Exempel sige, at de meget store privilegerede Eiendomme, som overgik til private Giere efterat Statskassen havde overtaget dem som Statsgjæld i en Tid, da de ikke kostede Hjerdedelen af hvad de kostede ifjor — vi vilde da vel ikke sige, at disse Giere have kjøbt til forholdsviis høiere Priis, end de uprivilegerede ere kjøbt til, og vilde vi gaae til de ganske Enkelte, som for nyligt have kjøbt, da vilde Forholdene stille sig saaledes, at, hvor man paaviser, at privilegeret Hartkorn er kjøbt til særdeles høi Priis, der vil man lige paa Stedet ved Siden deraf bevise, at det uprivilegerede var forholdsviis endnu dyrere. Altsaa, naar Forholdene ere saaledes, som de virkelig ere, saa er her i Virkeligheden ikke noget Erstatningspørgsmaal; dog, vil man desuagtet sige: en Mand, som har kjøbt i den Tanke, at han maatte beholde disse

Friheder, han er dog skuffet, saa svarer jeg hertil: han er dog ikke skuffet for den Tid, han har havt Friheden; han har jo alt havt Erstatning i alle de Aar, han har havt den Frihed, han beregnede sig, i alle de Aar, han har været i Bestdelse af sin Eiendom, derfor skulle vi jo dog ikke give ham Erstatning. Ja, men han har ikke været, svarer man hertil, i saa lang Besiddelse deraf, som de, der have eie deres Hovedgaardstare igjennem Aarhundreder — ja, men det har jo heller Ingen lovet ham; han har givet for sin Eiendom forholdsviis, hvad han har kunnet faae den for, og det Samme har været Tilfældet med det uprivilegerede, altsaa i den Henseende er Forskjellen ikke stor. Naar der altsaa tages lige Byrde, uden Hensyn til nogen Erstatning, hvilket jo er et Begreb, som aldrig kan smelte sammen med et Skattepligtsbegreb, naar det finder Sted med de communale Byrder og derefter med en succesiv Deeltagelse i Landstættens Byrde, saa at den om saa Aar kan være hævet til ligelig Byrde for alt Hartkorn, saa er det jo en Maade at udjevne det paa, som er den naturligeste og den, som vil finde Bifald hos hele Folket, selv hos mange Privilegerede. Der var en anden meget nem Maade at udjevne det paa, og det var, hvis alle de Uprivilegerede bleve gjort til Privilegerede, det vil sige, at de paa en Maade bleve til Herremænd allesammen, derved at Forskjellen i Landstættens og Gammeltættens Beregning blev gjort til det samme Beløb for de Uprivilegerede, som det nu er for de Privilegerede; dertil har Staten unægtelig Ret. Den eneste Grund, som kunde indvendes herimod, det var jo den, der forøvrigt ene kunde have sin Rod i Misundelse, at de Privilegerede skulde sige: hvorfor skulle de have det ligesaagodt som vi, men den Grund vil vel neppe komme til orde her, og hvad saa Staten manglede for at erstatte det Beløb, som den derved maatte miste i Skatte-